

аналіз економічного потенціалу підприємства з визначенням тих проблем, які можуть перешкоджати використанню інновацій та розробити заходи щодо їх усунення.

Таким чином, створення умов для наближення економіки України до умов глобалізації є актуальною задачею, вирішення якої на сучасному етапі полягає в широкому використанні інноваційних технологій, що є предметом подальших досліджень.

Список літератури: 1. *Кальченко Т.В.* Глобальна економіка: навч. посібник / Т.В. Кальченко – К.: КНЕУ, 2009. – 364с. 2. *Мазурок П.П.* Глобальна економіка: навч. посібник / П.П. Мазурок, Б.М. Одягайло, В.В. Кулішов, О.М. Сазонець // «Магнолія 2006», Львів, 2009. – 208с. 3. *Трефилова, А.А.* Управление инновационным развитием предприятия / А. Трефилова // Финансы и статистика, - М.: 2003 – 176 с. 4. *Божко В.П.* Особенности использования инноваций при создании высоких технологий в металлургии и машиностроении / Божко В.П., Мазниченко А.Д., Омельченко О.Л. // «Бизнес-Информ» Науковий журнал, №5, 2013 р. (424), с. 134 - 139.

С.М. Кравченко, пошукач наукового ступеня к.е.н., Науково-дослідний центр індустріальних проблем розвитку Національної академії наук України (НДЦ ІПР НАНУ)

АНАЛІТИЧНИЙ ОГЛЯД ПОТОЧНОГО СТАНУ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В СФЕРІ НАУКОЄМНИХ ВИРОБНИЦТВ

Однією з передумов зміни у виробничому процесі в напрямок розвитку наукоємних виробництв – це бажання товаровиробників мати конкурентні переваги перед іншими виробниками. Реалізувати це прагнення можливо за умови залучення додаткових фінансових ресурсів для модернізації виробничих можностей та купівлі нових інноваційних технологій. Однак, одним з питань, що доцільно вирішити – це напрямок в якому необхідно вкладати кошти для того щоб його обрати необхідно мати уявлення про загальні тенденції та структурні зрушення, що відбуваються в інвестиційній сфері. В якості інструментарію доцільно використати структурно - динамічний аналіз, який наочно відображає усі зміни, що відбуваються в сукупності та може бути

застосовано не лише для одного періоду, але й для відстеження змін в часі.

На багатьох ринках дуже жорстка конкуренція і цикл виробництва скорочується, за для скорочення періоду обігу обігових коштів. З наукоємними виробництва це не можливо, ому держава повинна спрямовувати зусилля на підтримку тих видів економічної діяльності, що мають такі виробництва.

У 2012р. створенням і використанням високих технологій та об'єктів права інтелектуальної власності, а також використанням раціоналізаторських пропозицій займалося 2124 підприємства і організації України, більшість яких промислові підприємства.

Протягом звітнього року високі технології створювали 172 підприємства, що на 11,7% більше, ніж у 2010р. Майже третина цих підприємств зосереджена у м. Київ, по 9,9% - у Дніпропетровській та Донецькій, 8,1% - Харківській, 5,2% - Луганській, 4,7% - Миколаївській областях; у розрізі видів економічної діяльності 42,4% - це організації, що займалися дослідженнями й розробками, 27,9% - підприємства переробної промисловості, 19,8% - установи вищої освіти [3].

Загальна кількість створених високих технологій порівняно з 2011р. збільшилася на 18,9% і становила 447, у т. ч. 85% - нові для України, 15% принципово нові. Із загальної їх кількості 18,1% - за державним контрактом, понад дві третини яких - в організаціях вищої освіти, 27,2% - досліджень і розробок [3].

Понад дві третини загальної кількості високих технологій створено в промислово розвинених регіонах, таких як м. Київ (29,5%), Дніпропетровська (11,0%), Донецька (9,4%), Харківська (6,7%), Запорізька (6,3%) та Миколаївська (5,1%) області.

Найбільша кількість створених високих технологій призначена для впровадження у переробній промисловості - 47,2%; у галузі досліджень і розробок - 29,1%; у виробництві та розподіленні електроенергії, газу та води - 2,5%; у добувній промисловості - 2,0%; на підприємствах транспорту та зв'язку - 2,0% [3].

У 2012 р. кількість підприємств і організацій, що використовували у виробництві високі технології, порівняно з 2011р. збільшилася на 23,1% і становила 1958 підприємств. Із них 21,0% зосереджено в Харківській області, 7,5% - у Донецькій, 7,2% - Одеській, 6,4% - Запорізькій, 6,1% - Луганській, 5,9% - Житомирській, 5,6% - Закарпатській областях; у розрізі видів економічної діяльності 59,6% - це підприємства промисловості, 17,4% - організації, що займалися операціями з нерухомим майном, орендою, інжинірингом та наданням послуг підприємцям, 10,3% - підприємства транспорту та зв'язку, 3,7% - установи освіти [3].

Найбільшу кількість високих технологій використано в Дніпропетровській області (15,6% загальної їх кількості), Харківській (14,9%), Донецькій (8,5%), Закарпатській (6,2%), Запорізькій (5,0%) областях і в м.Київ (10,4%) [3].

Середній вік високих технологій, що використовувалися підприємствами та організаціями України, у 2012р. складав 5,3 року, що практично відповідає рівню 2011р. Питома вага високих технологій, впроваджених у виробництво протягом 2011р. склала 18,0% (у 2010р. - 16,3%). Найстаріші технології використовувалися на підприємствах текстильного виробництва, виробництва одягу, хутра та виробів з хутра (середній вік - 7,7 року), де технології віком 6 років і більше склали 56,1%; хімічного виробництва - відповідно 7,6 року і 50,8%; виробництва та розподілення електроенергії, газу та води - 5,9 і 42,2%; в організаціях, що виконують дослідження і розробки, - 5,9 і 38,7%; виробництва харчових продуктів, напоїв та тютюнових виробів - 5,4 і 40,2%. Разом з тим достатньо нові технології застосовувалися у сфері освіти (середній вік - 2,5 року), де 82,2% - технології віком до 3 років [3].

За даними Державної служби статистики у 2012 р. підприємства у своїй діяльності, крім високих технологій, використовували й об'єкти права інтелектуальної власності. Їх кількість становила 1806 одиниць, у т.ч. 36,9% - створених за рахунок коштів державного бюджету, корисних моделей - 2398 (40,2%), промислових зразків - 393 (8,9%) [3].

Всі ці зміни відбуваються під впливом структурних зрушень в економіці держави та переходу її від одного індустріального укладу до іншого. Структурними зрушеннями в економіці (виробництві) є зміна співвідношень між частинами і всім виробництвом в часі і просторі, які визначаються шляхом розрахунку показників динаміки відносних величин структури та показують співвідношення між частинами сукупності, що вивчається, і між всією сукупністю.

За результатами структурно – динамічного аналізу інвестиції в основний капітал за 1996-2011 роки можна зробити висновок, що 2011 році в порівнянні з 1996 роком індивідуальний абсолютний показник структурних зрушень в коефіцієнтах дорівнює 0,125 (або – 12,5 процентних пункти), а індивідуальний абсолютний показник структурних зрушень (в коефіцієнтах) в 2011 в порівнянні з 2010 роком – (0,445 (або 44,5 процентних пункти)).

Результати індивідуальних абсолютних показників в 2011 році в порівнянні з 2010 навчальним роком показують, що в загальному обсязі інвестицій в основний капітал в Україні збільшився на 44,5 процентних пункти, але за весь період, досліджується спостерігається позитивна тенденція до їх зміни, тобто зберігається тенденція до збільшення інтенсивності структурних зрушень. В 2009 році в порівнянні з 2008 роком відбуваються зміни обсягу інвестицій в основний капітал на 0,17 процентний пункти, ці негативні зміни спровоковані кризою в 2008 році.

Проведений аналіз інтенсивності структурних зрушень інвестицій в основний капітал за роками по індивідуальним абсолютним показникам підтверджується результатами і індивідуальних відносних показників.

У 2012р. підприємства, що мають наукоємні виробництва спрямували на придбання машин, обладнання та програмного забезпечення понад третину загального обсягу витрат, що є найвищим показником серед інших видів витрат. На виконання внутрішніх науково-дослідних робіт і для придбання інших зовнішніх знань було спрямовано по 10,1% витрат, хоча власні науково-дослідні роботи (НДР) включають не лише заробітну плату дослідницького

персоналу та пов'язані з нею витрати, а й капітальні витрати на споруди та спеціальне обладнання для їх виконання. Набагато менше, ніж на виконання внутрішніх НДР, використано коштів для придбання зовнішніх НДР, що стратегічно може бути краще для тих підприємств, які підтримують виконання власних НДР [1,2].

Рівень розвитку наукоємних виробництв залежить не лише від обсягу вкладених в нього коштів, але й від рівня технологій, що впроваджуються. За даними, що були наведені раніше можна зробити висновок, що більшість підприємств прагне впроваджувати нові технології та ідеї, збереження поточних темпів розвитку цього процесу та розробка комплексу заходів для його поживлення-одна з задач, що стоїть перед державою. Отже доцільно за допомогою прогнозу визначити майбутні обсяги впроваджених технологій.

Список літератури: 1. Будюк Ю. Стратегія реалізації державної політики по залученню іноземних інвестицій в економіку України : монографія / Ю. Будюк. – К. : Вид-во "Фенікс", 2009. – 111 с.; 2. Гесць В.М., Семиноженко В.П. Інноваційні перспективи України. – Харків : Константа, 2006. – 272 с.; 3. Державний комітет статистики України – Електронний ресурс – Режим доступу - <http://www.ukrstat.gov.ua>.

Н.І. Климова, канд. екон. наук, доцент кафедри економічної теорії Харківського інституту банківської справи Університету банківської справи Національного банку України

ФОРМУВАННЯ СИСТЕМИ МОТИВАЦІЙ ВИРОБНИЧОГО ІНВЕСТУВАННЯ ВІТЧИЗНЯНИХ КОРПОРАЦІЙ, ЯК ЧИННИК ЕКОНОМІЧНОЇ СТАБІЛЬНОСТІ

Успішне розв'язання фінансових проблем управління корпораціями України значною мірою визначається рівнем і діапазоном їх інвестиційної активності і діяльності. Наслідком економічної кризи в Україні стало значне скорочення інвестиційної діяльності підприємств, що спричинило суттєве зменшення обсягу капітальних вкладень у національну економіку, зростання фізичного й морального зносу діючих основних фондів. Тому першочерговим